

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18001/2022
30.08.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Дргане Миросављевић, председника већа, Надежде Видић, Мирјане Андријашевић, Зорана Хаџића и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиље АА из села ... код ..., чији је пуномоћник Самир Хот, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање из Београда, чији је пуномоћник Јелена Босанац, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Пазару Гж 759/20 од 13.07.2022. године, у седници одржаној 30.08.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Пазару Гж 759/20 од 13.07.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Новом Пазару Гж 759/20 од 13.07.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Пазару, Судска јединица у Тутину П 1292/18 од 24.07.2020. године у ставу првом и трећем изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужилји на име накнаде штете због мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије за период од децембра 2015. године закључно са августом 2018. године, услед умањења због доставе на кућну адресу, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом, ближе наведене као у ставу првом изреке првостепене пресуде и **ОДБИЈА** захтев тужиље за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженом накнади трошкове целог поступка од 18.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару, Судска јединица у Тутину П 1292/18 од 24.07.2020. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужилји на име накнаде штете због мање исплаћеног месечног износа припадајуће пензије услед умањења због доставе на кућну адресу за период од децембра 2015. године закључно са августом 2018. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом, ближе наведене као у том ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужилји на име накнаде штете због мање исплаћеног месечног износа припадајуће пензије услед умањења због

доставе на кућну адресу исплати за новембар 2015 године, септембар и октобар 2018. године појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова поступка исплати 39.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Гж 759/20 од 13.07.2022. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. став 1. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

По оцени Врховног суда, испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији туженог, ради уједначавања судске праксе, на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), имајући у виду правно схватање Врховног суда изражено у предметима са идентичним правним и чињеничним стањем по питању права корисника пензије на накнаду штете због исплате умањеног износа припадајуће пензије за износ поштанских трошкова доставе пензије на кућну адресу, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. ЗПП, па је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је као корисник пензије изабрала да јој се пензија доставља на кућну адресу уз уговорену провизију – поштарину, коју наплаћује Пошта Србије. Поштарину сноси тужиља као осигураник, на основу уговора који је тужени закључио са Банком Поштанска штедионица и ЈП ПТТ саобраћаја Србије. Висина провизије за сваки месец спорног периода није била спорна између странака. Тужбом у овој правној ствари тужиља потражује накнаду материјалне штете због незаконитог и неправилног рада туженог, уз тврдњу да је тужени за период од 03.12.2015. године до 03.12.2018. године без законског основа исплаћивао тужиљи умањен износ припадајуће пензије за износ провизије - поштанских трошкова доставе пензије на кућну адресу.

Врховни суд је оценио да је нижестепеним одлукама погрешно примењено материјално право када је усвојен тужбени захтев, уз закључак нижестепених судова да у конкретном случају постоји незаконит и неправилан рад туженог у смислу члана 172. ЗОО у вези члана 148. став 3. ЗОО и члана 109. ЗОПИО, па тиме и обавеза на накнаду материјалне штете тужиљи.

Према члану 172. став 1. Закона о облигационим односима - ЗОО правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Реч је о праву на накнаду штете која је настала као последица незаконитог или неправилног рада правног лица, а што проистиче из члана 35. Устава Републике Србије. Незаконитим радом сматра се поступање супротно

закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени. Под неправилним радом подразумева се чињење или нечињење противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности која штети праву или интересима неког лица. При том не доводи ни свако неправилно поступање у оквиру законских овлашћења до права трећег лица на накнаду штете, већ одговорност правног лица постоји ако је штета настала као последица таквог рада њених органа који се може сматрати прекорачењем, злоупотребом или погрешном применом датих овлашћења.

Имајући у виду наведено, у конкретном случају нема незаконитог и неправилног рада тужног у смислу члана 172. став 1. ЗОО, јер је тужени доставом на кућну адресу преко поште у спорном периоду извршио тужиљи исплату припадајуће пензије у месту њеног пребивалишта сагласно законској обавези из члана 109. Закона о пензијском и инвалидском осигурању – ЗОПИО. Наиме, тужени нема доставну службу, нити је у опису његове делатности пружање поштанских услуга или услуга платног промета (што су општепознате чињенице), па је у циљу реализације законске обавезе исплате припадајуће пензије у месту пребивалишта корисника, а тиме и заштите интереса корисника, закључио уговоре са Банком Поштанска штедионица и ЈП ПТТ саобраћаја Србије, као поштанског оператора. У смислу изнетог, закљученим уговорима тужени је за кориснике установио право на избор начина исплате пензије (готовински на кућну адресу коришћењем услуга поште или преко рачуна банке коришћењем услуга банке) сагласно члану 148. став 3. ЗОО и члану 109. ЗОПИО, па у радњама туженог нема незаконитости нити неправилности које би представљале незаконит или неправилан рад у смислу члана 172 ЗОО. Према околностима овог случаја, управо би супротно поступање туженог представљало незаконит и неправилан рад, јер би непредузимањем наведених мера у циљу реализације исплате износа припадајуће пензије у месту пребивалишта корисника, тужени поступио супротно законској обавези и на штету корисника пензије.

Околност што је према наведеним уговорима тужени поред права на избор начина исплате пензије, уговорио обавезу плаћања трошкова извршених услуга доставе односно исплате пензије на терет корисника, не чини наведено поступање туженог незаконитим ни неправилним, јер се избором начина исплате пензије корисник уједно сагласио да сноси трошкове изабраног начина исплате (трошкове које банка односно пошта наплаћују кориснику одбијањем од износа припадајуће пензије на име извршене услуге доставе или исплате), па тиме и да му у коначници буде исплаћен умањен износ припадајуће пензије за износ тих трошкова.

С обзиром на изнето следи да је тужени исплаћивао износе припадајуће пензије корисницима сагласно законској обавези, што је то случај и са тужиљом, као и да је исплата умањеног износа припадајуће пензије за кориснике, па тиме и за тужиљу, искључива последица овлашћене наплате трошкова поште односно банке на терет корисника (за извршене услуге исплате односно доставе), а не незаконитог или неправилног рада туженог.

У одсуству неправилног и незаконитог рада, сагласно напред наведеном, нема ни одговорности, а тиме ни услова за обавезивање туженог на накнаду материјалне штете коју тужиља тражи, па је тужбени захтев неоснован.

Из наведених разлога, Врховни суд је преиначио нижестепене пресуде и применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Тужени је успео у поступку по ревизији па му, на основу члана 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, према опредељеном захтеву припадају трошкови целог поступка и то: на име састава ревизије од стране пуномоћника адвоката 18.000,00 динара према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања те парничне радње („Службени гласник РС“ бр. 37/21 од 14.04.2021. године). Трошкови судских такси ревизијског поступка нису опредељени, па туженом нису досуђени.

Из наведених разлога, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Драгана Миросављевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић